

ТРАНСПОРТНО-ДОРОЖНІЙ КОМПЛЕКС РЕГІОНУ ЯК ОБ'ЄКТ
ІННОВАЦІЙНО-ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

І.В. Сидоренко, Чернігівський державний технологічний університет

Транспорт одна з пріоритетних галузей матеріального виробництва, розвиток якої впливає на діяльність та функціонування практично всіх сфер національної економіки. Стан та розвиток транспортно-дорожнього комплексу (ТДК) регіону впливає, як на ефективність функціонування економіки області так і на економіку країни в цілому. Саме тому необхідно забезпечити комплексний підхід до вирішення проблем, пов'язаних з функціонуванням та розвитком транспорту регіону.

Активізація інвестиційних процесів на транспорті дозволить підвищити техніко-технологічний рівень матеріально-технічної бази транспортного виробництва, забезпечити вирішення соціальних і економічних проблем, гарантує результативність впровадження нових господарських відносин між діючими суб'єктами на ринку транспортних послуг.

ТДК Чернігівського регіону є однією із провідних галузей виробництва, саме тому необхідно забезпечити перехід транспорту на інноваційну модель розвитку.

Серед праць вітчизняних та зарубіжних вчених, які присвячені проблемам інноваційного розвитку, управлінню інвестиційним процесом та інвестиційному забезпеченню інновацій транспортної галузі, слід виділити праці: Акьонова І.Я., Бакаєва О.О., Белова І.В., Беренса В., Бирмана Г., Василенка О.В., Волкова О.І., Величка Є.Г., Гурнака В.М., Дерибаса А.Т., Ільчука В.П., Ілляшенко С.М., Ковальова В.В., Макаренко М.В., Осипова В.Т., Пересади А.А., Савчука В.С., Сича Є.М., Цветова Ю.М., Шмидта С. та ін.

Актуальними на сьогодні залишаються питання щодо інвестиційного забезпечення інноваційного розвитку ТДК регіону, розробки схем та механізмів ефективного фінансування, які б могли реалізувати стратегію інноваційно-

інвестиційного розвитку транспорту в умовах обмеженості фінансових ресурсів.

Транспортний комплекс регіону має ряд особливостей, а саме: сприятливе розташування транспортної мережі (проходження міжнародного транспортного коридору № 9, транзитна спрямованість, географічне положення та ін.), які необхідно враховувати при розробці інноваційної стратегії розвитку.

Для впровадження інновацій в ТДК регіону необхідні значні обсяги капіталовкладень. За останні роки основним джерелом фінансування інноваційного розвитку ТДК області залишаються власні кошти підприємств (63-85%), незначну частку у загальному обсязі капіталовкладень становлять кредити (35%) та кошти місцевих бюджетів (1-2%). Аналіз інвестиційних потоків (вітчизняних та зарубіжних) та їх структури за останні роки виявляє проблему дефіциту залучених ресурсів, які спрямовуються на розвиток ТДК регіону (2007 рік – 11,8% від загальної кількості капіталовкладень). Це пов'язано з такими чинниками: низькою інвестиційною привабливістю регіону; скасуванням спеціального режиму інвестиційної діяльності на територіях пріоритетного розвитку; політичною нестабільністю в країні; великими відсотками ставок кредитування; нестабільністю податкового законодавства та невизначеністю умов щодо пільгового інвестування та ін.

Основною проблемою інноваційного розвитку ТДК регіону залишається пошук джерел та розробка ефективних механізмів фінансування, які б забезпечили залучення достатнього обсягу фінансових ресурсів і на досить тривалий термін. Внаслідок відсутності бюджетного фінансування, основними джерелами інвестиційних ресурсів мають стати банківські кредити, лізинг та інші нетрадиційні методи інвестування.

Для прискорення інноваційного розвитку ТДК регіону необхідно вирішувати існуючі проблеми шляхом створення спеціального режиму інвестиційної діяльності, який полягає в наступному: створити сприятливі організаційно-правові умови для капіталовкладень в інноваційну сферу транспортної галузі; впровадити пільгове оподаткування для підприємств, які

займаються розробкою та впровадженням інновацій; застосувати прискорений режим амортизаційних відрахувань; створити пільги для підприємств, які самі фінансують інноваційну діяльність (шляхом створення спеціальної статті витрат); розробити ефективний механізм фінансування (як за рахунок власних, так і бюджетних коштів) інвестиційних програм в транспортну галузь регіону.

Для стимулювання інноваційно-інвестиційних процесів запропонований механізм пріоритетно-поетапного інвестування інноваційного розвитку ТДК регіону. Пріоритетно-поетапний механізм повинен враховувати специфіку галузі, регіональні проблеми та ймовірні шляхи їх вирішення.

Механізм пріоритетно-поетапного розвитку забезпечить оновлення основних складових ТДК регіону, підвищить техніко-технологічний рівень розвитку транспортної галузі області та дозволить надавати транспортні послуги на більш високому та якісному рівні.

Для успішної реалізації пріоритетно-поетапного механізму необхідно враховувати, що ТДК області входить до складу національної транспортної мережі, саме тому потрібно керуватися відповідними принципами (формування, функціонування та розвитку), враховувати особливості та соціально-економічний розвиток регіону, техніко-технологічний стан та інвестиційне забезпечення транспортної галузі.

Ці принципи забезпечують ефективність формування, функціонування та розвитку ТДК регіону та сприяють нарощуванню техніко-технологічного потенціалу та сталому інноваційному зростанню всіх видів транспорту в регіоні.

Дотримання вказаних принципів, врахування факторів, які впливають на соціально-економічний розвиток області, розробка та впровадження пріоритетно-поетапного механізму інвестування транспортної галузі регіону, дозволить прискорити перехід ТДК регіону до інноваційної моделі розвитку, підвищити ефективність функціонування та рівень конкурентоспроможності транспортних послуг, забезпечить належний рівень їх якості і доступність широким верствам населення.